

Lauhanvuoren kansallispuiston kävijätutkimus 2020

Tiivistelmä

Lauhanvuori-Hämeen kangas
UNESCO Global Geopark

Ida Toivonen

Kuva: Lauhanvuoren näkötorni. Pasi Talvitie

Ihana paikka! Meikäläisten "Lappi".

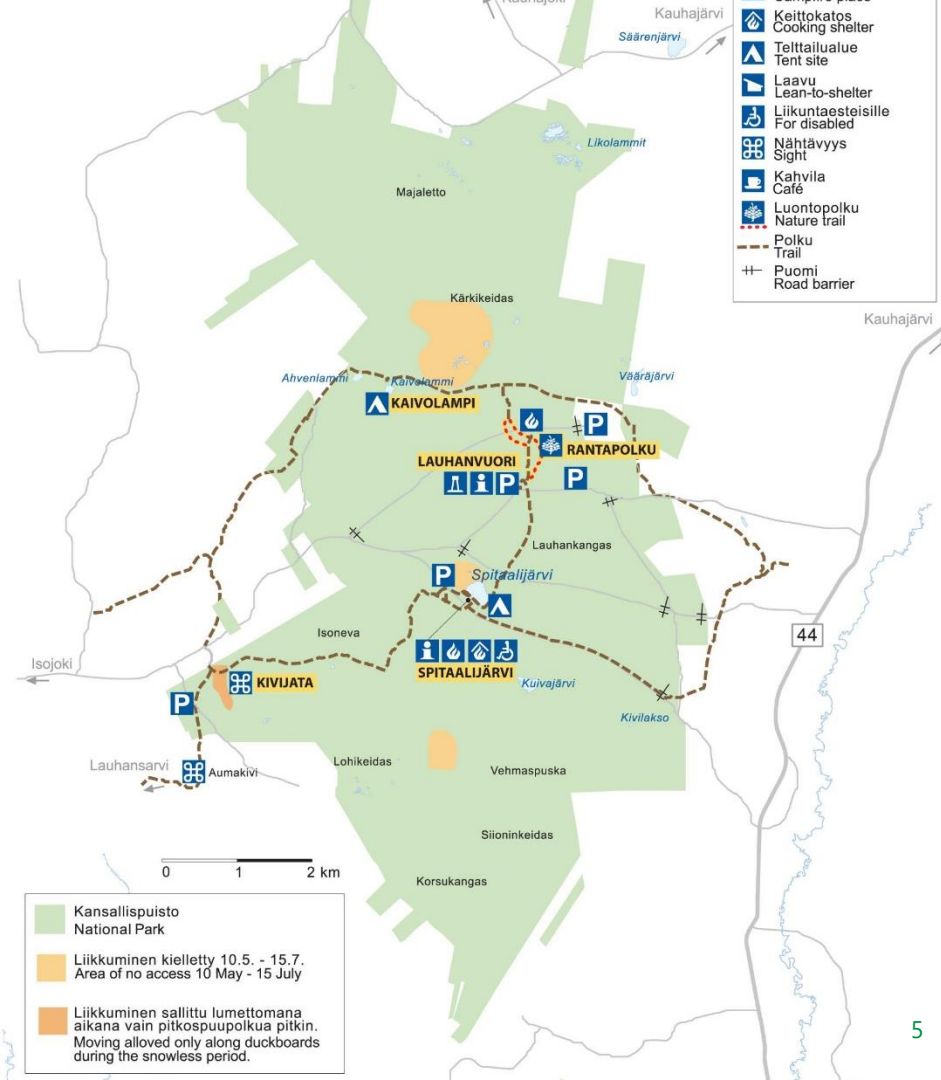
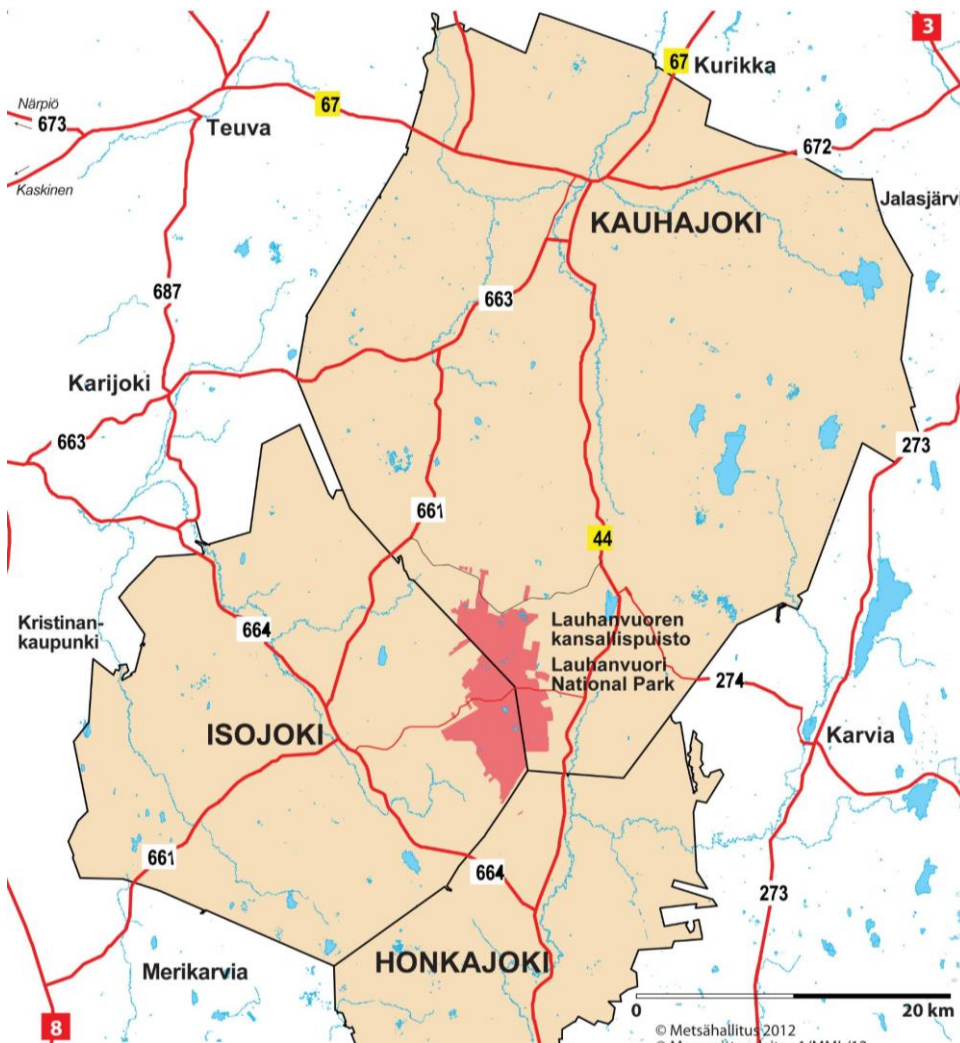
Mieleenpainuvat maisemat avautuvat Lauhanvuorelta

"Länsi-Suomen korkeimman vuoren huipulta avautuu huikea maisema laakean Pohjanmaan metsiin ja merelle saakka. Matkustat samalla ajassa menneeseen. Vuorenrinteiden avarat mäntykankaat ja laen rehevä kuusikko kätkevät jääkauden jälkiä, laajoja pirunpeltoja ja muinaisia rantavalleja. Tule myös talvella: ladut pidetään hyvässä kunnossa."

-Luontoon.fi

Lauhanvuoren kansallispuisto on perustettu vuonna 1982 ja sen kokonaispinta-ala on 57 km². Kansallispuisto sijaitsee Isojoen ja Kauhajoen kuntien alueella, Etelä-Pohjanmaan ja Satakunnan maakuntien rajalla. Alueella on yli 100 km merkittyä vaellus- ja maastopyöräilyreitistöä. Lisäksi talviaikana alueelta löytyy 3, 5 ja 10 km pituiset perinteisen tyylin hiihtoladut.

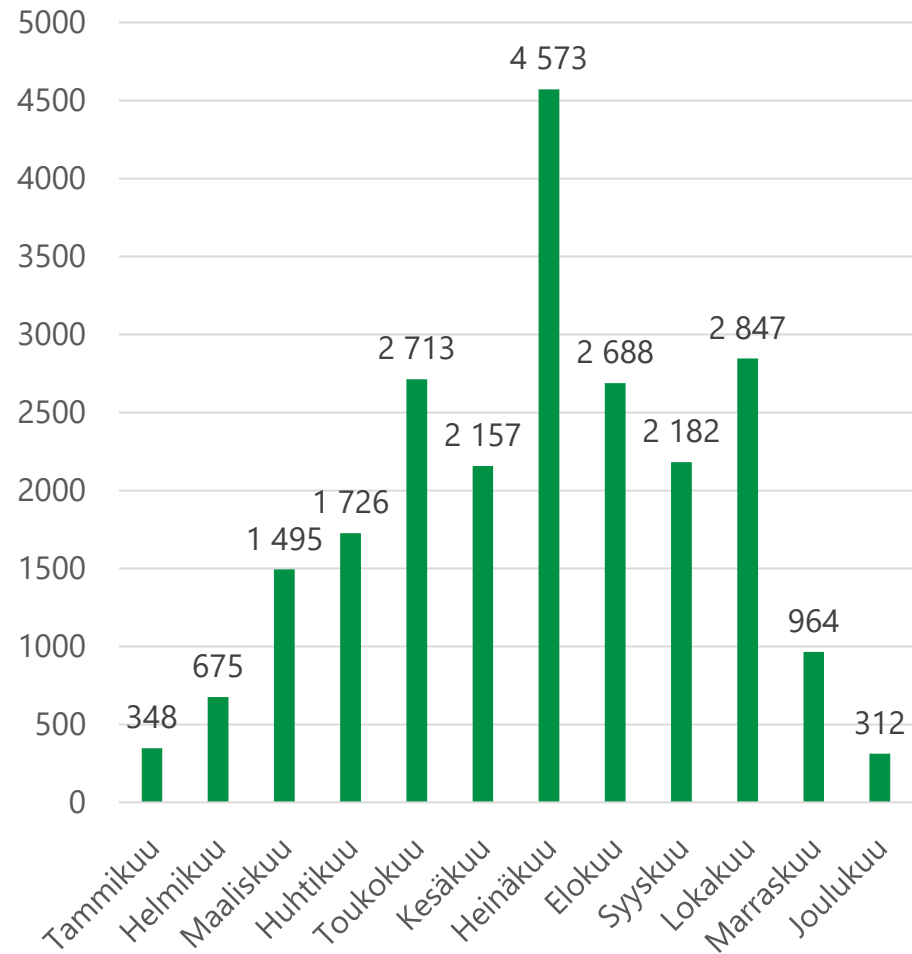
(Municipalities of Kauhajoki, Isojoki and Honkajoki)

- Keittokatos
Cooking shelter
- Telttailualue
Tent site
- Laavu
Lean-to-shelter
- Liikuntaesteisille
For disabled
- Nähtävyyks
Sight
- Kahvila
Café
- Luontopolku
Nature trail
- Polku
Trail
- Puomi
Road barrier

- Kansallispuisto
National Park
- Liikkuminen kielletty 10.5. - 15.7.
Area of no access 10 May - 15 July
- Liikkuminen sallittu lumettomana
aikana vain pitkospuupolkua pitkin.
Moving allowed only along duckboards
during the snowless period.

Käyntikerrat kk

Käyntimäärissä ennätysvuosi

Lauhanvuoren kansallispuiston kävijämäärissä on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana selvää kasvua. Vuonna 2020 koronapandemian myötä kansallispuiston kävijämäärät kasvoivat kuitenkin ennätyslukemiin ja edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli yli 50 %.

Suosituimmat vierailukuukaudet olivat heinäkuu (4573 käyntikertaa), lokakuu (2947 käyntikertaa) ja toukokuu (2 713 käyntikertaa).

2016	2017	2018	2019	2020
11 900	13 800	14 300	14 500	22 700

Kävijätutkimuksen toteutus

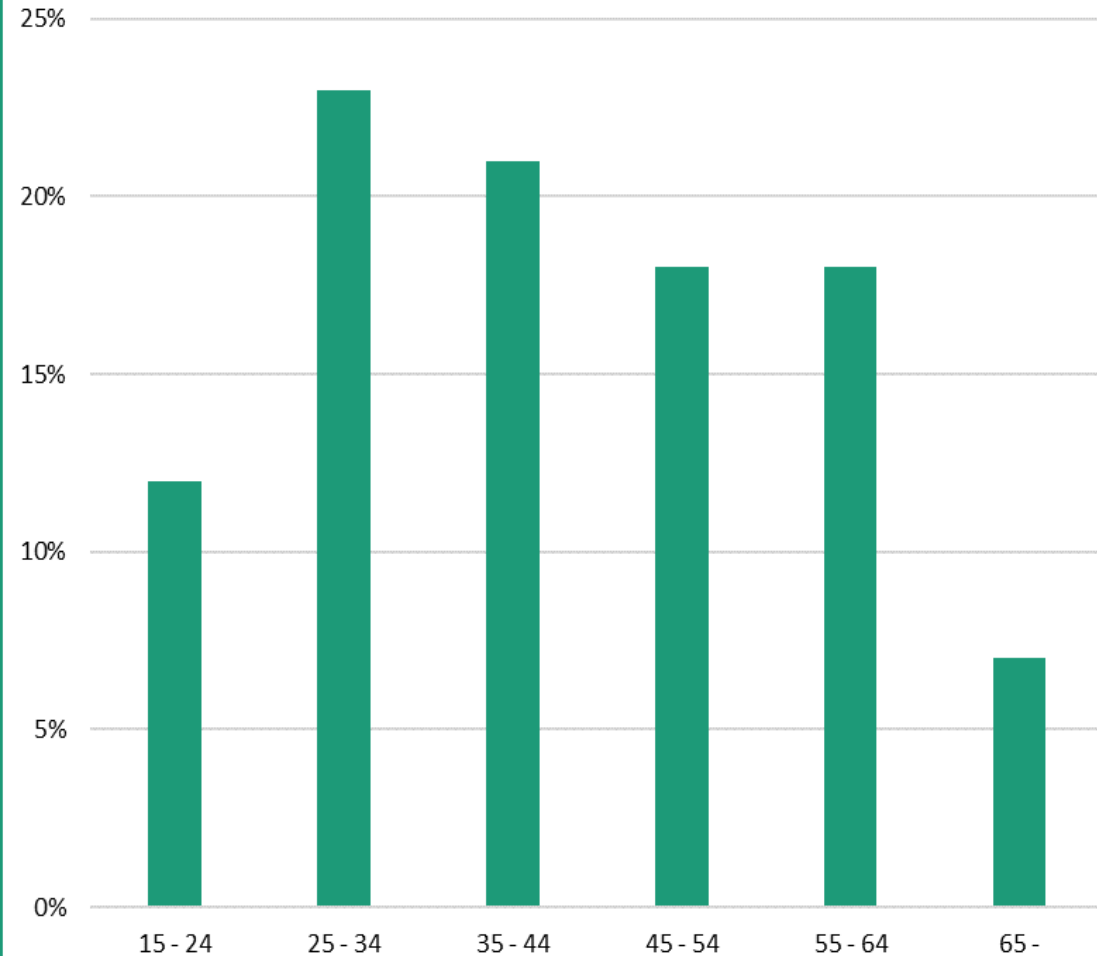
Kävijätutkimus toteutettiin 24.2.-30.8.2020 välisenä aikana. Ennakolta päätettyinä keruuajankohtina haastattelijä pyysi jokaista kyseessä olleella paikalla kohtaamaansa yli 15-vuotiasta kävijää vastaamaan tutkimukseen. Käytössä oli myös kylmiä vastauspisteitä, joissa kävijä vastasi tutkimukseen omatoimisesti sekä verkkokysely, jolle vastaaja pääsi maastosta löytyvien QR-koodilinkkien ja verkkolinkkien avulla.

Aineistonkeruupäiviä oli yhteensä 17 ja vastauksia saatiin yhteensä 293 kpl. Vastauksista 151 saatiin haastatteluilla ja 85 kylmien pisteiden kautta. Verkkolomakkeen kautta vastauksia saatiin 57 kpl.

Kuva: Peräkorven lähde. Pasi Talvitie.

Lauhanvuori (n=288)

Puistoon saavuttiin oman perheen kanssa

Vastaajien suurimmat ikäluokat olivat 25-34-vuotiaat ja 35-44-vuotiaat.

Useimmiten puistoon saavuttiin oman perheen jäsenten kanssa (63 %) 2-5-hengen ryhmissä. Vastaajista 17 % kertoi, että heidän seurueessaan oli mukana alle 15-vuotiaita.

Vastaajista vain 4 % oli saapunut yli kuuden hengen seurueessa. Tämä selittyyneen koronan myötä asetetuilla kokoontumisrajoitteilla.

Kotimaiset matkailijat enemmistö

Vastaajista 88 % oli kotimaisia matkailijoita. Paikallisia asukkaita vastaajista oli 11 %. Ulkomaalaisia ei tutkimukseen tavoitettu ja tässäkin todennäköisesti näkyy koronan vaikutukset kävijäprofiiliin.

Eniten kävijöitä tuli Tampereelta (9 %), Seinäjoelta (8 %) ja Helsingistä (8 %). Pääkaupunkiseudulta (Helsinki, Espoo, Vantaa) tuli yhteensä 10 % vastaajista.

Edelliseen tutkimukseen verrattuna kotimaisten matkailijoiden osuus kasvoi jopa 21 prosenttiyksikköä ja paikallisten asukkaiden osuus laski saman verran.

Valtaosa kävijöistä ensimmäistä kertaa Lauhanvuorella

Kävijätutkimuksesta kävi ilmi, että vuonna 2020 yli puolet kävijöistä (54 %) oli Lauhanvuoren kansallispuistossa ensimmäistä kertaa. Edellisessä tutkimuksessa ensikertalaisten osuus oli 23 %.

Vastaajista 61 % ilmoitti Lauhanvuoren kansallispuiston olevan matkan ainut tai tärkein kohde. Noin kolmannes (32 %) kertoi kansallispuiston olevan yksi matkan suunnitelluista kohteista ja 7 % vastaajista saapui kansallispuistoon ennalta suunnittelematta.

Kävijät nauttivat Lauhanvuoren luonnosta!

Tärkeimmiksi virkistysmotiveiksi vastaajat kokivat luonnon kokemisen, maisemat ja rentoutumisen. Vähiten tärkeiksi koettiin tutustuminen uusiin ihmisiin ja jännityksen kokeminen.

Suosituimmat aktiviteetit tai harrasteet kansallispuistossa olivat kävely, luonnosta nauttiminen, luonnon tarkkailu, eväsretkeily sekä maisemien katselu.

Vastaajia pyydettiin myös kertomaan käyntinsä tärkein aktiviteetti tai harrastus. Kaikkein tärkeimmäksi aktiviteetiksi kävijät nostivat luonnosta nauttimisen.

Suosituimmat liikkeitä olivat patikointi (83 %) sekä maastopyöräily (14 %). Keskimäärin puistossa patikoitiin 8 km (mediaani) ja pyöräiltiin 20 km (mediaani).

Spitaalijärvi suosituin vierailukohde

Lauhanvuoren vastaajista 69 % oli päiväkävijöitä ja keskimäärin he viettivät kansallispuistossa aikaa 3,5 h. Yöpyjät viettivät aikaa puistossa keskimäärin 1,6 vrk ja eniten yövyttiin omassa teltassa tms. (67 %).

Matkailijoista (pl. paikalliset asukkaat) 45 % oli päiväkävijöitä ja 55 % yöpyviä. Matkailijoista päiväkävijät viettivät kansallispuistossa ja sen lähialueella yhteensä keskimäärin 4,4 h ja yöpyjät 3,4 vrk (yöpyjät, mediaani 2 vrk).

Viidennes (22 %) lähialueella yöpyneistä yöpyi ystävän tai sukulaisen luona ja reilu neljännes (28 %) suosi telttaa tms.

Vastaajista 88 % vieraili käyntinsä aikana Spitaalijärvellä ja 74 % Lauhanvuoren näkötorjalla. Suosittuja kohteita olivat myös Kivijata (60 %), Kaivolampi (24 %) sekä Metsäpeura-aitaus (18 %)

Paikallistaloudelliset vaikutukset 1/2

Lauhanvuoren kansallispuiston kävijät käyttivät keskimäärin rahaa 28 euroa käyntikertaa kohden.

Kotimaiset matkailijat kuluttivat keskimäärin 30 euroa ja lähialueen asukkaat 7 euroa.

Päiväkävijöiden keskimääräinen kulutus oli 9 euroa käyntikertaa kohden ja puistossa tai sen lähialueella majoittuneiden 51 euroa.

Vastaajista 37 % käytti rahaa kansallispuistossa tai sen lähialueella.

Suurimmat tulovaikutukset menolajeittain mitattuna olivat majoittumisella (46 %), kahvila- ja ravintolaostoksilla (23 %) ja ruoka- ja vähittäiskauppaostoksilla (21 %).

Paikallistaloudelliset vaikutukset 2/2

Kokonaistulovaikutukset olivat 478 565 euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutukset 4 henkilötyövuotta.

Kotimaiset matkailijat tuottivat jopa 96 % kaikista tuloista.

Myös viipymä vaikutti, sillä kokonaistulovaikutuksista 87 % muodostui majoittujista, jotka yöpyivät puistossa tai sen lähialueella.

Niiden kävijöiden, jotka ilmoittivat Lauhanvuoren kansallispuiston matkansa ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi, kokonaistulovaikutukset olivat noin 147 305 euroa ja työllisyysvaikutukset 1 henkilötyövuotta. Lauhanvuoren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellinen vaikutus on vähintään tämän suuruinen.

Edellisessä tutkimuksessa keskimääräinen kulutus käyntikertaa kohden oli 21 euroa. Kokonaistulovaikutukset olivat yli 197 000 euroa ja työllisyysvaikutukset 2 henkilötyövuotta.

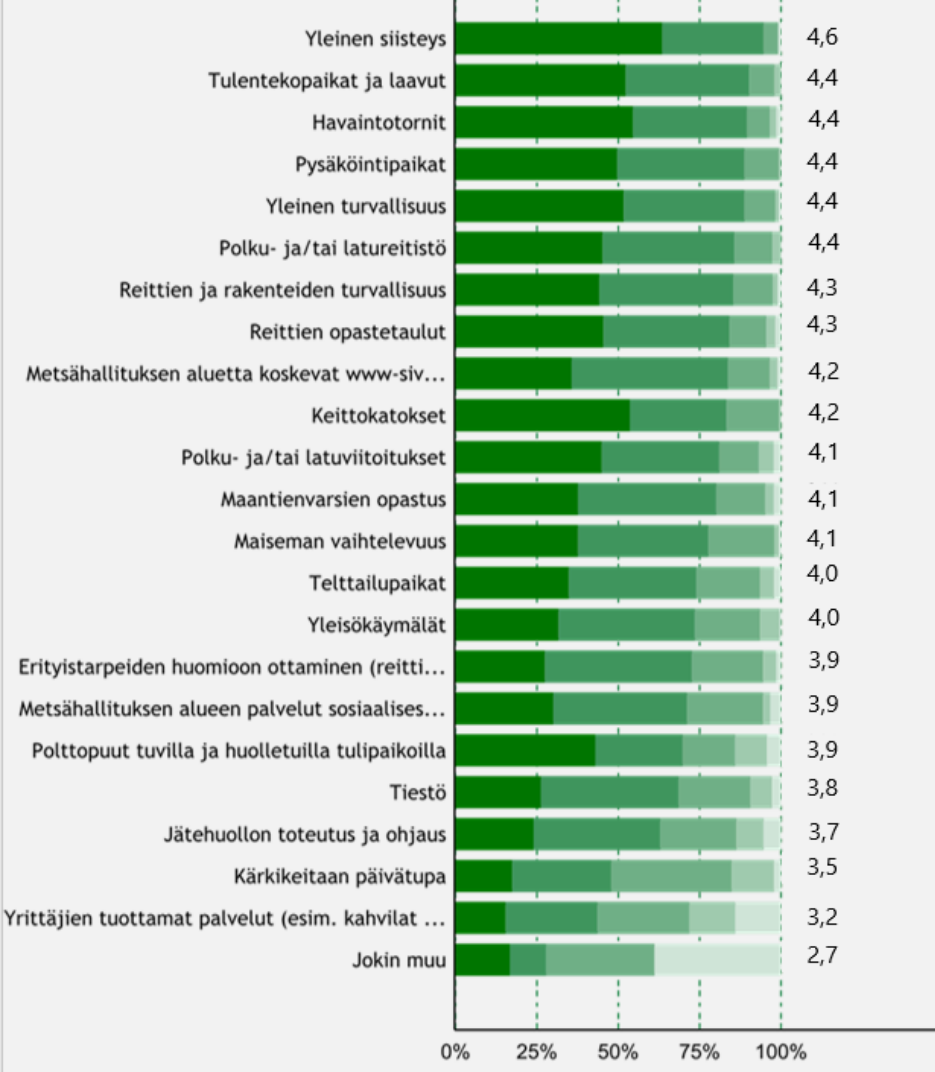
Hyvinvointi lisääntyi

Hyvinvointi ja terveysvaikutusten koettiin lisääntyneen seuraavasti:

- Sosiaalinen 4,11
- Psyykinen 4,34
- Fyysinen 4,32

((Asteikko 1-5, 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä).

Rahallinen arvio koetuista hyvinvointi- ja terveyshyödyistä oli keskimäärin 50 euroa (mediaani).

Palveluihin oltiin tyytyväisiä

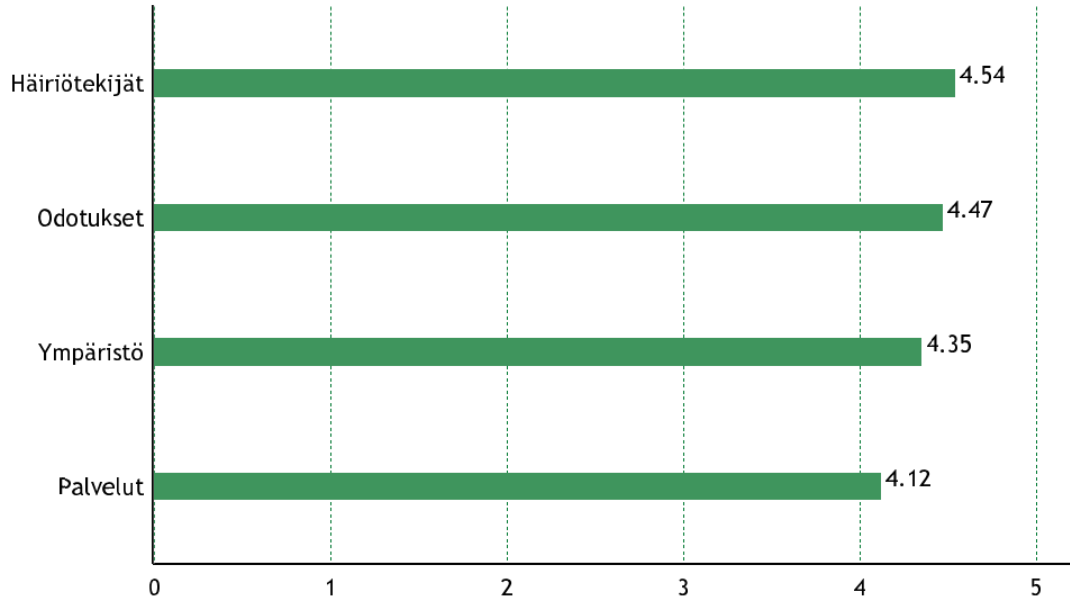
Kävijät olivat varsin tyytyväisiä puiston palveluihin ja rakenteisiin. Asteikolla 1-5 (1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä) heikoimmat arviot saivat yrittäjien tuottamat palvelut (3,2), Kärkikeitaan päivätupa (3,5), jätehuollon toteutus ja ohjaus (3,7) ja tiestö (3,8).

Tyytyväisimpiä oltiin yleiseen siisteyteen (4,6), pysäköintipaikkoihin (4,4), havaintotorniin (4,4), yleiseen turvallisuuteen (4,4), polku- ja latureitistöön (4,4) sekä tulentekopaikkoihin ja laavuihin (4,4).

Palvelujen määrään kokonaisuudessaan oli melko tai erittäin tyytyväisiä 91 % vastaajista. Melko tai erittäin tyytymättömiä vastaajia ei ollut. Palvelujen määrä kokonaisuudessaan sai arvion 4,4 asteikolla 1-5.

Kävijätyytyväisyysindeksi

Vastaajat eivät kokeneet juurikaan häiritseviä tekijöitä käynnillään Lauhanvuoren kansallispuistossa. Myös vastaajien odotuksiin vastattiin hyvin ja ympäristö koettiin miellyttäväksi. Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi mittaa karkealla tasolla kävijöiden tyytyväisyyttä kansallispuistoa kohtaan eri osa-alueiden avulla lasketulla keskiarvolla. Nyt indeksi sai arvon 4,30, kun se edellisessä tutkimuksessa vuonna 2013 oli 4,23 (asteikko 1–5, 1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä).

Palautetta ja kehittämis ehdotuksia

Kansallispuisto sai osakseen runsaasti kiitoksia ja ihailua!

"Kansallispuistot ovat ihan mahtavuutta. Pidetään niistä huolta. Meillä oli ihana retki. Kiitos!"

"Täällä sielu lepää. Kiitos taukopaikan huoltajille; kaikki pelaa oli kesä tai talvi."

"Arvostan suuresti työtänne kehittää ja ylläpitää kansallispuistot kunnossa"

Kehittämistarpeissa esiin nousi erityisesti polttopuuhuollon kehittäminen. Vastaajat kokivat polttopuiden olevan nykyisellään liian isoja ja toivoivat valmiiksi klapimittaan tehtyjä puita. Myös sahan kuntoa Spitaalijärven keittokatoksella moitittiin.

"Voisiko polttopuut olla klapimittaisia ja kirves kunnollinen. Nykyinen huono ja saha surkea. Jos metrin halkoja niin voisi jättää myös moottorisahan ja bensaa ;)"

Myös reittien ja alueen opastusta toivottiin parannettavan, jotta eksymisvaara vähenisi. Myös näkötornille kaivattiin lisää infoa ja merkkejä ilmansuunnista.

"Viitat olivat epäselviä ja opastaulut kuluneita - eksyimme. Muuten paikka on hyvin hoidettu ja siisti."

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus

Kuva: Pasi Talvitie